

στερα ρωτάτε πώς θα πούμε τις χιλιάδες των άλλων χημικών σωμάτων που είναι άγνωστα στο λαό και συνεπώς δεν έχουν και όνομα. Σας άπαντώ ότι όχι μόνο αυτά τα άγνωστα σώματα έχουμε το δικαίωμα να τα ονομάσουμε με δικό μας επιστημονικό όνομα, παρά και στο σπίτι του βιτριολιστή και του αλατιού θα δώσουμε ονόματα επιστημονικά καινούργια, που να δείχνουν τη σύνθεσή τους, σύμφωνα με το όλο σύστημα της ονοματοθεσίας που θα παραχτούμε. Με μόνη τη διαφορά, που το σύστημα αυτό πρέπει να είναι σύμφωνο με τον οργανισμό της σημερινής μας γλώσσας, δηλ. της δημοτικής. Βέβαια, καθώς ώραία παρατηρείτε, η επιστήμη θέλει κάποια τάξη στα πράματά της. Γι' αυτό και στη γαλλική έκδοση που λέει ο λαός *huile de vitriol* ή απλώς *vitriol*, η επιστήμη το ώνόμασε *acide Sulfurique*. Άλλα με την παρατήρηση που κι' αυτό το όνομα είναι γαλλικό, δηλ. ο κάθε Γάλλος, άμα το ακούσῃ, το λέει χωρίς κόπο. Ένω κανένα Ρωμιόπουλο, αν δι' βασιανιστή δέκα χρόνια, δεν μπορεί να πῇ χωρίς λάθος το *θειώδες όξύ* — του *θειώδους όξέος*.

Πώς θα πούμε αυτό; Πώς θα πούμε εκείνο: 'Η λαϊκή γλώσσα δεν έχει όρους. Αυτό είναι το αιώσιο επιχείρημα. Να με συμπαθάτε: αυτήν τη στιγμή δεν αναφέρομαι στ' γράμμα σας. Μιλώ γενικότερα. Ουμνήθηκα έναν κύριο που έλεγε: «Πώς θα είπαμεν, Κύριοι, τον διαιρετέον; Έκείνος που πρέπει να γίνῃ πολλά κομμάτια; Και τον διαιρέτην; Έκείνος που θα κάμῃ τὸν ἄλλον πολλά κομμάτια;» Τὰ ἀθάνατα αὐτὰ λόγια τὰ εἶπε ἄνθρωπος ἐπιστήμονας, καὶ εἶχατε καὶ σεις, ὅπως κ' ἐγὼ τὴν αὐταπάρνηση νὰ τ' ἀκούσετε ὡς τὸ τέλος.

Ναί, κύριε Ρουσόπουλε, τὰ κενὰ εἶναι πολλὰ, οἱ δυσκολίες μεγάλες. Καὶ ἐνὸς κανεὶς μένει προσκολλημένος στὸ πῶς θὰ τὸ πούμε, φτάνει πραγματικῶς στὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι καλλίτερα νὰ μείνουμε ἐκεῖ που εἴμαστε. Ἀλλὰ ἅμα πάρετε τὸ ζήτημα κι' ἀπ' τὴς ἄλλης του τὴς μεριές, πρὸ πάντων ἅμα καταλάβετε τὸ σκότωμα τοῦ μυαλοῦ που γίνεται στὰ κεφαλάκια τῶν παιδιῶν μας, ἅμα τὰ ἰδῆτε νὰ βασανίζονται: δέκα χρονάκια μὲ τὸ νὰ μὴν μποροῦν νὰ ἐκφράσουν μιὰ ἰδέα τους ἐλεύτερα, ἀβίαστα, φυσικά, ἅμα τὰ ἀκούσετε νὰ λένε τὴν μῆτηρ, τὸν βοῦς, ἀγαποῦσι, λαμβάνομεν μίαν κύστη πλήρης ἀῆρ, ἔχει ὁποῖα τετανώδους, ἔχει ἀγκάθας, διαιροῦμεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, πολλαπλα-

σιζομεν διὰ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν, καλύπτεται ὑπὸ λέ-
πων, ἡ καρδία εἶναι μονόκοιλον καὶ ἐν κόλπον,
καὶ, καὶ, καὶ, ἅμα καταλάβετε ὅτι τὰ Βουργαρό-
παιδα μορφώνονται πρὸ γλήγορα ἀπὸ τὰ Ἑλληνό-
παιδα τὰ τόσο προικισμένα ἀπ' τὴ φύση, γιατί
ἔχουνε γλῶσσα, τότε θὰ ἰδῆτε νὰ ὑψωθοῦν μπροστά
σας ἔξη γράμματα, πελώρια, ἄγρια, τρομερά, πύ-
ρινα, καὶ θὰ σχηματίσουν τὴ λέξη Α-Ν-Α-Γ-Κ-Η.
Καὶ πίσω ἀπ' αὐτὰ, στὸ βάθος μακρὰ, οἱ δυσκο-
λίες, τὰ κενὰ, τὰ πωσθατοποῦμε, θὰ φεύγουν, θὰ
φεύγουν, θὰ μακραίνουν, θὰ χάνονται, θὰ σβύνουν,
θὰ μηδενίζονται, καὶ δὲ θὰ τὰ ἰδῆτε πιά.

Καὶ θὰ φωνάζετε ΕΜΠΡΟΣ!

Μένω μὲ μεγάλην ἐπόληψη.

Σ. Σ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1.

Τὴν πολυφλοιοβιστή ἀμμουδιά
Τοῦ ἡλίου φίλῃ ἢ στεγρὴν ἀχίνα,
Κ' ἔρχεται σιτοῦ γιαιλοῦ τὰ κρῖνα
Ἀνάλαφρῃ ὡς ψυχῇ ἢ βραδιά.

Στῶν δέντρων τὰ πυκνὰ κλαδιά
Τ' ἀέρια κρούουν τὴ ματολίνα
Κι' ὡς μυθική γλυκιὰ σειρήνα
Τὸ λέει τ' ἀηδὸνι στὴ βραδιά.

Σιτοῦ ἀκρογιαλιοῦ τὸ μονοπάτι
Πρόβαλε τούτη τὴ δροσάτη
Ὁρα, γαλάζια δημοφιλιά,

Πλάτ' ο' ἓνα νιὸ μὲ μάτια μαῦρα
Τὸν ἐρωτᾷ τους κύματα αἶθρα
Κι' ἀηδόνια ψάλλουνε τρελλά.

2.

Ἦθε τοῦ δαίλι, χύθηκε παντοῦ γλυκιὰ γαλήνη.
Στὸ βράχο μόνος κάθουμαι μὲ μάτια λυπημένα.
Τώρα βουβά τὰ ἐρωτικά ζευγάρια εἰν' μεθυμένα
Ἀπὸ φίλῃ καὶ μυρουδιές πού τ' ἀεράκι χύνει.

Πέπλα κρατεῖ στὸ χέρι της τώρα ἡ βραδιά καὶ ντύνει
Μενεξελιά γύρω βουνὰ καὶ δάση φουντωμένα
Τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ τ' ἄπλερα, ἀρωστοὶ ὡς γάστρας κρῖνοι
Γλυκὸ τὰ στήθη ἀνάσασμα δροσίζει, ἀθώα παρθένα.

Στὸν οὐρανὸν ἐφάνηκε δειλὰ τὸ πρῶτο ἀστέρι,
Μέσα στὸ λόγγο τὰ πουλιὰ κουρνιάσαν ταῖρι-ταῖρι
Καὶ τὸ κοπάδι τὸ λευκὸ τὴ ράχη κατεβαίνει.

Μένος ἐσένα καρτερῶ στὸ βράχο τώρα, Ἐλένη,
Ποῦ βράδνασμα ἀνοιξάνικο μαγεῖα σὶν πλάση χύνει,
Λίγη χαρὰ νὰ νοιώσουμε κ' ἐμεῖς στὴ θείαν εἰρήνη.
Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ

IVAN TOURGUÉNEFF

ΑΝΤΖΑΡ^{*)}

Μιὰ ἀμαζούλα παιδιάστικη φάνηκε πίσω ἀπὸ μιὰ τούφα ἀπὸ πασκαλιές. Δυὸ ἄνθρωποι τὴ σαίρνα-
νε. Μιὰ γριούλα καλοντυμένη μὲ τὸ κεφάλι γυρμέ-
νο στὰ στήθια καθότανε μέσα. Τὰ μαλλιά της χτε-
νισμένα στὰ πλάγια πέφτανε καὶ κρύβανε τὴν κι-
τρινισμένη καὶ ζαρωμένη της ὄψη. Τὸ καροτσάκι
στάθηκε ὁμπρὸς στὴν ταρατσα, καὶ ἡ κυρία ἀνάγ-
γειλε τὸν ἐρχομὸ της μ' ἓνα βήξιμο ξερό. Ὁ Ἰ-
πατόφφ βγήκε ἀμέσως γιὰ συναντάτημά της. Κ'
ὕστερα οἱ δυὸ κοπέλες, ποῦ ἔλη τὴ βραδεία δὲν
πάψανε νὰ μπαينوθαίνουνε σὰν ποντικάρια.

— Καλησπέρα σας, μητέρα μου, εἶπε ὁ Ἰπα-
τόφφ σηκώνοντας τὴ φωνή του ὅσο μπόραε περσότε-

ρο. Πῶς εἴσατε, καλὰ;

— Ἦρτα νὰ ἰδῶ τί κάνετε, ἀποκρίθηκε ἡ γριὰ
κυρία μὲ κόπο καὶ μὲ βελιχτὴ φωνή. Ὁ καιρὸς εἶναι
τόσο ὁμορφος! Κοιμήθηκα ὀλημέρα καὶ τὰ πόδια
μου μὲ ζυπνήσανε. Ὡ, αὐτὰ τὰ πόδια, δὲ μοῦ
χρειάζονται: σὲ τίποτ' ἄλλο παρὰ γιὰ νὰ μὲ πο-
νῶνε.

— Συμπαθήστε μου, μητέρα μου, νὰ σας πα-
ρουσιάσω τὸ γείτονά μας κύριο Ἀστακόφφ.

— Καταμαγεμένη, εἶπε ρήχνοντας κατὰ τὸν
Ἀστακόφφ μιὰ ματιά μὲ τὰ μεγάλα της μαῦρα
μάτια ποῦ εἶτανε τώρα σβύσμένα. Σας παρακαλῶ
νὰ εἴσατε καλὸς μὲ τὸ παιδί μου. Εἶναι ἓνα καλὸ
παληκάρι. Τὸν ἀνάθρεψα ὅσο μποροῦσα καλύτερα·
ὅπως μιὰ γυναῖκα θὰ μπόραε. Εἶναι ἀκόμα πολὺ
ἀλαφρὸς, μὰ ὡς ἐλπίζουμε πῶς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ
θεοῦ, ἡ ἡλικία θὰν τὸν κάμῃ φρονιμώτερο. Τὸ πιθυ-
μῶ πολὺ, γιατί καιρὸς νὰ δώσω σὲ ἄλλον τὴ φρον-
τίδα γιὰ τὴ δουλειά....

— Εἴσατε, σεις Νάντια;

— Ναί, ἐγὼ, γιαιγιά.

— Τί κάνει ἡ Μάσσα;

— Δίνει τὸ τσάϊ.

— Χοῦμ, τὰ καταφέρνει καλὰ; Καὶ ποῖός εἰ

ναι ἀκόμα ἐκεῖ;

— Ὁ Ἰβάν Ἰλίτς Καπίτονις.

Ὁ ἄντρας τὴς Ματρίνας Μαρκόβνας;

— Ὁ ἴδιος, γιαιγιά.

Ἦ γιὰ μουρμούρισε ἀκόμα κάποια λόγια ἄκα-
ταλάβωτα.

— Καλὰ τὸ λοιπὸν, εἶπε. Ἀκουσεῖ ἐδῶ, Μιχά-
λη· γύρεψα τὸ Σταρόστα ὀλοῦθε, μὰ δὲν ἦρθε. Πίς
του νῆρτη αὔριο ναῖς. Ἐχῶ κάποιες παραγγελίες
νὰν τοῦ δώσω. Βλέπω πολὺ καλὰ πῶς χωρὶς ἐμένα
ὀλα πάνε στραβά. Καληνύχτα, εἰμαι κουρασμένη.
Σῦρτε μὲ σεις οἱ ἄλλοι. Χρίζετε, πατερᾶκη μου, πρό-
στεσε γυρίζοντας στὸν Ἀστακόφφ, λησμονήσα τὸνο-
μα σας, μὰ συμπαθάτε μιὰ γοιᾶ. Καὶ σεις, κοπε-
λούλες, μὴ μὲ συντροφεύετε, δὲν εἶναι χρεια.... Δὲ
συλλογιόσαστε ἄλλο, παρὰ νὰ τρέχετε... Κάτσετε ἡ-
συχες καὶ διαβάσετε τὸ μάθημά σας. Μ' ἀκούτε;...
Ἡ Μάσσα σας κακομαθαίνει....

Τὸ κεφάλι τὴς γριᾶς κυρίας ποῦ τὸ σήκωνε μὲ
κόπο ξανάπεσε στὰ στήθια της, καὶ τὸ καροτσάκι
ἀποτραβήχτηκε.

— Πόσο χρονῶν εἶναι ἡ μητέρα σας; ρώτησε ὁ
Ἀστακόφφ.

— Εἶναι ἐβδομηντατέσσερω χρονῶν. Μὰ εἶναι.

(*) Κοίταξε φύλλα 221 καὶ 222.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν
Φρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιάσκια τῆς Πλατείας Συντάγ-
ματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ
Τροχιδόρου, (Ὁφθαλματρεῖο), Βουλᾶς, Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια,
στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέ-
του [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλᾶ]. Στὸ Βόλο,
βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστά κ' εἶναι ἐνὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ

κόμματα στὴ Βουλῇ, καινούριες ἐλπίδες στὸ
ἔθνος. Ἐπειθὰ φαντάζονται ὅσοι δὲν ἀ-
πελπίστηκαν ἀκόμα ἀπὸ τὴ Βουλῇ, ὅσοι πι-
στεύουν πῶς δὲν εἶναι καὶ δύσκολο τὸ περίφη-
μο χέριο νὰ μεταμορφωθῇ καμιά μέρα σὲ φά-
την ποῦ νὰ γεννηθῇ σ' αὐτὴν ὁ σωτήρας τοῦ
ἔθνους—ἂν καὶ δὲν εἶναι καὶ λίγοι ποῦ πει-
σματωμένα ὑποστηρίζουν πῶς ἡ Βουλῇ μας
εἶναι καταδικασμένη νὰ μένῃ σ' αἰῶνα τὸν ἄ-
παντα φάτην ἀλόγων.

Γενήκανε καινούρια κόμματα, μὰ ἀπὸ ποιὸν
καὶ μὲ ποιούς; Ἀπὸ παλιούς ἀνθρώπους, ἀπὸ
ἀνθρώπους τῆς ρουτίνας, τῆς μικροπολιτικῆς,
τῆς ρουφετολογίας, ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ τοὺς
εἶδαμε καὶ τοὺς δοκιμάσαμε, ἀφοῦ μᾶς διοική-
σανε δυὸ καὶ τρεῖς, μπορεῖ καὶ περισσότερες
φορὲς ἴσαμε τώρα, δίχως νὰ μᾶς δώσουν τὸ
παραμικρότερο σημάδι, ὅσες φορὲς κι ἂ δια